

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारीत व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

अ.क्र.	तपशील	सविस्तर माहिती
१	पीक/वाणाचे नाव	बाजरी : एएचबी-१२००
२	प्रसारीत केल्याचे वर्ष	२०१७
३	प्रसारीत करणारी संस्था/विद्यापीठ	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी
४	जमीन	मध्यम ते हलकी जमीन
५	हवामान	खरीप हंगामात
६	पेरणी/लागवडीचा कालावधी	जोडओळीवर ४५ X १५ सेंमी / पेरणीयोग्य पाऊस पडल्यानंतर जुलैच्या पहिल्या पंधरवाडयापर्यंत.
७	प्रती एकर बियाणे	१ ते १.५ किलो
८	पीक व्यवस्थापन	
१	लागवडीचे/पेरणीचे व्यवस्थापन	खोल नांगरणी करून वखराच्या दोन पाळ्या देवून जमीन सपाट, भुसभुशीत करून २ सेंमी खोलीवर बियाणाची पेरणी करावी, जास्त खोलीवर पेरणी करू नये
२	खत व्यवस्थापन	७ गाडया शेणखत प्रती हेक्टरी टाकावे, पेरणीवेळी नत्र, स्फुरद व पालाश अनुक्रमे ३०:३०:३० किग्रॅ/हे. प्रमाणे टाकावे व पेरणी नंतर १ महिन्यानी नत्र ३० किग्रॅ प्रती हेक्टरी देण्यात यावे.
३	पाणी व्यवस्थापन	३ ते ४ आठवडे पावसाचा ताण पडल्यास संरक्षित पाणी द्यावे. संरक्षित पाणी पिकाच्या वाढीच्या अवस्थेत, फुटव्याच्या अवस्थेत व दाणे भरण्याच्या अवस्थेत पाणी द्यावे.
४	कीड व्यवस्थापन	बाजरीवर हिंगे अथवा भुंगे, सिटोनिड भुंग्यासाठी सदरील भुंगे जमा करून रॉकेलमिश्रित पाण्यात टाकून नाश करावा, प्रकाय सापळ्याचा उपयोग करावा, मोसमी पाऊस सुरू होण्यापूर्वी शेताची व बांधाची स्वच्छता करून मिथील पॅराथिऑन २ टक्के भुकटी अथवा एन्डोसल्फान ४ टक्के भुकटी २० किग्रॅ / हेक्टरी धुरळणी करावी. खोडकीडीसाठी कीड लागलेले पोंगे वेळोवेळी काढून जाळून टाकावीत, प्रादुर्भाव दिसून आल्यानंतर एन्डोसल्फान ३५ टक्के प्रवाही ३०० मिली पाण्यात अथवा एन्डोस्ल्फान ४ टक्के दाणेदार प्रती हेक्टरी पोंग्यात टाकावे. पहिली उपयायोजना उगवणीनंतर २५ दिवसांनी करावी, केसाळ अळी चा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास कणसावर एन्डोसल्फान ४ टक्के भुकटी २० किग्रॅ/ हेक्टरी धुरळावी.
५	रोग व्यवस्थापन	केवडा/ गोसावी : या रोगाचे प्रतीकारक वाण वापरल्यास आणि वाढ व पिकाची फेरपालट केल्यास या रोगापासून बचाव होतो. तरीपण रासायनिक नियंत्रणासाठी अॅप्रॉन ३५ टक्के प्रवाही @ बिजप्रक्रिया करूनच पेरणी करावी. अरगट/ कणसावरील चिकटा : या रोगाच्या प्रतीबंधासाठी २० टक्के मिठाच्या द्रावणात बियाणे टाकून तरंगणारे बी काढून नाश करावे व तळाशी राहिलेले बी पेरण्यास वापरावे, कणीस निसत असताना बावीस्टीन ०.१ टक्के बुरशीनाशकाची फवारणी करावी.
९	पिकाचा कालावधी	८० ते ८५ दिवस

१०	उत्पादकता	धान्य : २७ ते ३० क्विंटल कडबा : ५५ ते ६० क्विंटल
११	वाणाची वैशिष्ट्ये/विशेष गुणधर्म	१. हा वाण गोसावी व करपा रोगास प्रतीकारक आहे. २. घट्ट कणीस व टपोरे दाणे तसेच रंग हिरवट असून फुटव्याचे प्रमाण जास्त असून १००० दाण्याचे वजन १५ ते १८ ग्रॅम आहे. ३. हया वाणामध्ये लोहाचे प्रमाण ८८ मि.ग्रॅ/ कि.ग्रॅ व जस्ताचे प्रमाण ४३ मि.ग्रॅ/ कि.ग्रॅ असून संपुर्ण देशात प्रसारीत करण्याची शिफारस करण्यात आली आहे.
१२	वाणासंबंधीचे छायाचित्रे	